

Talousarvion käyttösuunnitelma 2025 / hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunta

Hyvapltk 21.01.2025 § 5
246/02.02.00/2024

Valmistelija

Liikunta- ja hyvinvointipäällikkö Sari Laakkonen puh. 044 4970403

Muhoksen kunnanvaltuusto on kokouksessaan 16.12.2024 § 80 hyväksynyt talousarvion vuodelle 2025 ja taloussuunnitelman vuosille 2026-2027.

Hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunta vastaa kulttuuripalvelujen, liikunta- ja vapaa-ajanpalvelujen, kirjastopalvelujen ja nuorisopalvelujen järjestämisestä ja kehittämisestä. Lisäksi se vastaa mm. hyvinvoinnin lakisääteisten palvelujen järjestämistehtävistä sekä osallisuudesta ja järjestöavustuksista.

Toimialan tulosalueita on 5: hyvinvoinnin ja vapaa-ajan hallinto, kirjastopalvelut, kulttuuripalvelut, nuorisopalvelut ja liikuntapalvelut.

Hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunnan talousarvio vuodelle 2025:

- toimintakulut: - 2.829.367
- toimintatuotot: - 370.808
- toimintakate: - 2.458.559

Suurimmat yksittäiset kustannuserät muodostuvat henkilöstökuluista (947 026 €), palvelujen ostoista (472 849 €), vuokrista (1 291 018 €) ja aineista, tarvikkeista ja tavaroista (80 974 €).

Sitovuustasoittain toimintakatteet:

- liikuntapalvelut 1.608.976
- kirjastopalvelut 716.170
- kulttuuripalvelut 287.482
- hyvinvoinnin ja vapaa-ajan hallinto 68.188
- nuorisopalvelut 148.550

Vuonna 2025 jatketaan ja kehitetään liikuntapalveluiden, urheiluseurojen ja muiden toimijoiden kanssa yhteistyötä terveystalouden osalta. Liikuntapalveluiden suunnittelussa huomioidaan eri-ikäiset kuntalaiset. Liikuntaneuvonnan laatua parannetaan yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Kirkonkylän koulun uusi liikuntasali rakennetaan 2025. Jatketaan ryhmäliikuntatoimintaa yhteistyössä Oulujoki-opiston kanssa. Kannustetaan kaikenikäisiä muhoslaisia hoitamaan kuntoaan mm. pitämällä ulkoliikuntapaikat kunnossa ja turvallisina sekä erilaisilla tapahtumilla, hankkeilla (liikkuva koulu- sekä harrastamisen suomen malli - hankkeet) ja kampanjoilla. Ylläpidetään liikuntavälinelainaamaa yhteistyössä kirjaston kanssa.

Liikunnan suurimpia epävarmuustekijöitä taloudessa ovat mm. hiihtolatuksen ja luistelukenttien kunnossapidon tuntihinta sopimus sekä liikuntalaitosten henkilökunnan poissaolojen sijaistamisen kustannukset.

Perusnuorisotyössä toimintoja ja tapahtumia pyritään järjestämään monipuolisesti aiempien vuosien tapaan. Toimintoja järjestetään omana tuotantona, kunnan sisäisenä yhteistyönä sekä yhteistyökumppaneiden kanssa, jolloin mahdollisia kuluja saadaan jaettua useamman toimijan

kesken. Toimintoja järjestettäessä huomioidaan yleinen taloudellinen tilanne. Perusnuorisotyössä osa käytettävistä taloudellisista resursseista menee nuorisotilan ja sen toimintojen ylläpitämiseen. Tähän kuuluvat arkipäivien avoimet tilatoiminnot sekä viikonloppujen toiminnot. Lisäksi resursseja käytetään kerhotoiminnan järjestämiseen, jossa kulut muodostavat nuorten kerhohjaajien palkoista sekä materiaali-hankinnoista. Lisäksi taloudellisia resursseja käytetään erilaisten tapahtumien, leirien sekä retkien toteuttamiseen. Leirien sekä retkien pääpaino on lasten ja nuorten kesäloma-ajalla. Näiden toimintojen osalta pyritään yhteistyöhön kunnan sisäisten toimijoiden, alueen muiden nuorisotoimijoiden sekä lähikuntien nuorisopalveluiden kanssa. Suurin osa nuorisopalveluiden toiminnoista pyritään järjestämään kuntalaisille maksuttomina, mutta esimerkiksi leiristä ja retkistä peritään tapahtumakohtainen omavastuuosuus. Ostopalveluiden hankintaa toimintojen järjestämisessä, esimerkiksi esiintyjät ja kuljetukset, pyritään minimoimaan. Mahdolliset tulevat isommat materiaali- ja kalustohankinnat pyritään jakamaan useammalle vuodelle.

Kulttuuripalveluissa keskitytään vuonna 2025 tapahtumakonseptien suunnitteluun ja kehittämiseen kohti kulttuuripääkaupunkivuotta 2026. Muhoksen Musiikkipäivät ja Lemmenpolun valot jatkavat vuonna 2025 kulttuuripalveluiden kärkitapahtumina. Kulttuuripalvelut tuottaa ja kehittää tapahtumia vuoden varrelle myös yhteistyössä muiden kunnan toimialojen, kolmannen sektorin toimijoiden ja alueen taide- ja kulttuuritoimijoiden kanssa. Kulttuuripalvelut jatkaa kokeilua elokuvatoiminnasta kunnan omana työnä kesäkuun loppuun saakka. Toiminnan tuloksia arvioidaan ja esitellään lautakunnalle kevään mittaan. Näyttelytoiminta jatkuu Näyttelytila Lyyrassa Koivu ja Tähti -kulttuurikeskuksella. Kulttuurihyvinvointia ja kulttuurin saavutettavuutta tuetaan ottamalla käyttöön Kaikukortti vuoden 2025 aikana.

Epävarmuustekijöinä kulttuuripalveluissa nähdään pienentyneen rahoituksen myötä vajaan resurssit tuottaa laadukkaita tapahtumia. Elokuvatoiminnan kokeilun kunnan omana työnä odotetaan ensisijaisesti lisäävän kulttuuripalveluiden tuottoja, mutta on olemassa riski, että tavoitteisiin ei päästä halutulla laajuudella. Henkilöstön ollessa rajallinen, poissaolot voivat myös rampauttaa toimintaa.

Vuonna 2025 kirjasto toimii sekä pienemmällä talous-, että henkilöstöresursseilla. Lakisääteisten palvelujen tuottaminen vaarantuu seuraavalla tavalla:

- aukioloaikojen lyheneminen (omatoimi) (kirjastolaki 6§ 1. momentti: tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon) Omatoimipalvelu aikana em. palvelut eivät ole käytössä. Mahdollisten pitempien sairauspoissaolojen sattuessa aukioloaikoja joudutaan supistamaan ja lyhyempien sairauspoissaolojen sattuessa satunnaisesti sulkemaan kirjaston asiakaspalvelu.
- aikuisten ja senioreiden lukemisen edistäminen (kirjastolaki 6§ 3. momentti: edistää lukemista ja kirjallisuutta), priorisointi on lasten ja nuorten lukemisen edistämässä, joten aikuisten kohdalla nämä palvelut vähenevät
- lukemisen edistämiseen liittyvät tapahtumat (kirjastolaki 6§ 3. momentti: edistää lukemista ja kirjallisuutta). Ei ole aikaa tapahtumien suunnittelulle ja järjestämiselle henkilökuntaresurssin vähenemisen vuoksi, joten osallistutaan vain muutaman tapahtuman järjestämiseen.
- yhteiskunnallisen ja kulttuurisen vuoropuhelun edistäminen (kirjastolaki 6§ 6. momentti: edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.) Tätä tehtävää on hoidettu vuonna 2023 hankerahoilla ja saatu hieman

toimintaa käynnistettyä, mutta jatkossa tämä on yksi tehtävistä, joka jää liian pienen henkilöstöresurssin vuoksi pois.

- Kehittäminen (hankkeet) (kirjastolaki 11§: Yleinen kirjasto toimii ja kehittää toimintaansa yhteistyössä muiden yleisten kirjastojen, Kansalliskirjaston, Varastokirjaston, Saavutettavuuskirjasto Celian sekä muiden korkeakoulukirjastojen, oppilaitoskirjastojen ja erikoiskirjastojen kanssa. Yleinen kirjasto voi tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi toimia yhteistyössä viranomaisten, kirjastoalan toimijoiden, päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten sekä muiden yhteisöjen kanssa. Hankerahojen hakemiseen ja muuhun hankkeisiin liittyvään toimintaan ja yhteistyöhön muiden toimijoiden kanssa jää vähemmän aikaa jatkossa.
- Koulutuksiin ei voida osallistua tarvittavaa määrää per hlö/vuosi.

Kirjastolain 1 momentissa tarkoitetun tehtävän hoitamiseksi yleisellä kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö.

Kirjallisuusmäärärahan vähenemisen seurauksena vuonna 2025 hankitaan 850 uutuuskirjaa vähemmän. Koska toiminnan painopiste on lasten ja nuorten lukemisen edistämässä niin suurin osa tuosta vähennyksestä suunnataan aikuisten kirjallisuuteen. Tämän seurauksena uutuushyllyt ovat tyhjemmät ja kirjoja joutuu jonottamaan varausjonoissa aiempaa kauemmin, tietokirjallisuuden osalta tieto saattaa olla jo vanhentunutta, kun se vihdoin saavuttaa asiakkaan. Lisäksi tämä lisää muuta työtä, kun seutulainojen ja kaukolainojen määrät kasvavat. Vuodelle 2025 tilattavia aikuisten aikakauslehtiä vähennettiin 26 kappaletta, eli puolet vuonna 2024 tilatuista aikakauslehdistä jouduttiin karsimaan kokoelmasta pois. Kansalaisen oikeus luotettavalle tiedonlähteelle pääsemiseksi heikkenee. Kirjallisuuden ja lehtien heikompi saatavuus lisää yhteiskunnallista eriarvoisuutta ja lukutaidon sosioekonominen eriytyminen lisääntyy entisestään.

Toiminnassa keskitymme vuonna 2025 kirjaston päivittäisten tehtävien hoitamiseen ja lasten ja nuorten lukemisen edistämiseen.

Esittelijä	liikunta- ja hyvinvointipäällikkö Sari Laakkonen
Päätösesitys	Hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunta merkitsee hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelujen vuoden 2025 talousarvion käyttösuunnitelman tietoonsa saatetuksi.
Päätös	Hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi liikunta- ja hyvinvointipäällikön esityksen.